

Interview met Cisca Jacobs & Evelyn Marsman

10 oktober 2025

Vanuit het driejarig project 'Samen beslissen en passende zorg' zijn in februari 2024 twee LeerWerkPlaatsen (LWP's) opgericht: een bij Amsta (gerontopsychiatrie+) en een bij Ons Tweede Thuis (volwassenen met een Licht Verstandelijke Beperking). Gedurende dit project houden we u via de nieuwsbrief en LinkedIn op de hoogte van de voortgang van de leerwerkplaatsen. Steeds vanuit een ander perspectief én we nodigen u uit om te reageren op de vraag, quiz of stelling!

Deze keer interview ik Cisca Jacobs & Evelyn Marsman. Cisca is clustermanager van de GerontoPsychiatrie+ van Amsta en Evelyn is op dezelfde afdeling kwaliteitsverpleegkundige. Beiden zijn vanaf het begin betrokken bij dit project, en beiden nemen deel aan de twee wekelijkse LWP-bijeenkomsten.

De ruimte

We zijn hier op het dr. Sarphatihuis van Amsta. De gerontopsychiatrie+ (GP+) behelst twee afdelingen binnen het Dr. Sarphatihuis en daarnaast nog 2 locaties in Oost.

In totaal wonen 75 cliënten in het cluster waarvan 41 in het Sarphatihuis.

De krachten

Wij, als GP+-afdeling zijn een regionaal expertisecentrum. Bij ons op de afdelingen wonen mensen met een psychiatrische diagnose en meervoudige problematiek. Wat de zorg hier het meest ingewikkeld maakt, is dat onze bewoners een scala aan problematiek hebben op het gebied van de psychiatrie. Depressie, schizofrenie, angst- of persoonlijkheidsstoornissen... Vaak hebben mensen een leven lang last van psychiatrische problematiek en het heeft hun leven bepaald. Op oudere leeftijd kunnen daar lichamelijke, maar bijvoorbeeld ook problemen met taal en geheugen bij komen.

En je kunt je vast voorstellen dat als je de hele dag stemmen in je hoofd hoort, het heel erg ingewikkeld is om je in het hier en nu te plaatsen. Dat zijn situaties waar wij als team dus constant op moeten acteren. Dat doen we gelukkig met een ervaren en deskundig multidisciplinair team.

De doelen

Op onze afdelingen proberen we goed te luisteren naar de wensen en behoeften van de bewoners. Wat hebben zij nodig om meer kwaliteit van leven te ervaren? We bieden hen een veilige en voorspelbare woonomgeving, een persoonsgerichte benadering en sociale activiteiten. Waar dat kan, geven we hen de zelfregie en vrijheid weer terug.

De activiteiten

Hoe kunnen we deze doelen halen? We bieden daarvoor natuurlijk continu scholing aan onze medewerkers van het zorgteam aan. En nu hebben we in dit project dan ook een LeerWerkPlaats (LWP) opgericht. Het LWP is een plek waar huidige en nieuwe medewerkers, stagiaires, leerlingen, gezamenlijk kunnen optrekken, elkaar iedere twee weken ontmoeten en bezig gaan met de vraag 'Wat is er nou nog meer te bedenken om in contact te kunnen komen met onze bewoners, zodat zij eigen keuzes maken en wij beter aansluiten bij de wensen en behoeften van onze bewoners'?

In de LWP zitten we bij elkaar met een mix van mensen, zorg - en welzijn medewerkers, studenten, maar ook onze artsen sluiten op onderdelen aan. En dan natuurlijk de mbo en hbo docenten. Deze groep samen geeft een dynamiek aan die bijeenkomsten in de LWP, die ontzettend inspirerend is. Cisca: 'Ik kom er altijd vol met energie uit, ik vind het echt heel erg leuk'.

Evelyn licht toe: 'Het is heel mooi om te zien dat de studenten en professionals zich vrij durven uit te spreken, hun moeilijkheden rondom de omgang met onze bewoners met elkaar durven te delen. Ik denk dat de docenten daarbij een hele grote rol spelen, zij creëren echt een veilige omgeving'. Alles kan daar gezegd worden, dat is goud waard!

Een student kwam bijvoorbeeld met een praatplaat die gebruikt wordt in de gehandicaptenzorg. Dat bleek ook een heel mooi communicatie hulpmiddel te zijn bij sommige van onze bewoners. Het is dan prachtig om te merken dat ook studenten die net op de afdeling zijn zich toch vrij voelen om hun ervaringen te delen.

Dat is denk ik het andere aspect wat zo mooi is in de LWP, de gelijkwaardigheid.

Het lijkt alsof we in de LWP zitten zonder ons bewust te zijn van onze functies, we zijn alleen maar bezig met het zoeken naar mogelijkheden om beter in contact te kunnen komen met bewoners en ervaringen met elkaar te delen. Dus de rollen die mensen normaliter op de afdeling hebben, vallen als het ware een beetje weg.

Cisca neemt ook deel aan de bijeenkomsten, omdat ze het belangrijk vindt om te laten zien dat we het met elkaar doen. En ook wel om na afloop van de LWP ervoor te zorgen de overige mensen van het team ook weten waar wij mee bezig zijn. Ook daarvoor is het fijn dat zij als leidinggevende ook erbij is. Cisca stimuleert dan op de afdeling dat de studenten en medewerkers aan de slag gaan met de nieuwe tools die ze hebben geleerd. En dat er in de overdracht over gesproken wordt, en de ervaringen uit de LWP worden overgedragen. Maar ook als een hulpmiddel is uitgeprobeerd, een terugkoppeling naar elkaar te geven met 'werkt het nou wel of werkt het nou niet bij deze meneer of mevrouw?'

Het is ook heel leuk om in de multidisciplinaire gedragsvisites stil te staan bij hoe we bij deze bewoner een ingang gecreëerd hebben door middel van een gesprek aan de hand van pictogrammen. In ons elektronisch bewonersdossier kunnen we een foto van de uitkomsten van zo'n pictogrammen gesprek, of een tekening of een spinnenweb uploaden. Op die manier proberen we de hulpmiddelen dus ook te borgen in het cliëntdossier.

Het leuke is dat we dan een aanknopingspunt hebben voor een ander gesprek, in plaats van een gesprek over medicatie hebben we het dan over hoe kunnen we ervoor zorgen dat we deze meneer wat meer met de computer kunnen laten werken, dat is wat hij namelijk zo graag wil.

Leuk om te vertellen is dat we afgelopen september regio bijeenkomst hebben gehad in Friesland met de andere regionale expertise centra's uit de regio Noord. We hebben gepresenteerd over Samen Beslissen en hebben een workshop gegeven over het gebruik van Rich Pictures in de communicatie met bewoners.

Een mooi voorbeeld over samen beslissen: bij ons lag er een meneer termaal en hij kon niet meer spreken. Een van de medewerkers is met hem gaan tekenen, en daarin heeft hij zijn wensen ten aanzien van wel/niet meer behandelen heel duidelijk aangegeven.

Wat we uiteindelijk willen is dat we een nieuw soort normaal creëren op de afdeling. Dus wat er gebeurt op de LWP-middagen, dat willen we eigenlijk 24/7 op de afdeling hebben. Het organiseren van de LWP- middagen is veel werk maar het betaalt zich terug. Wat deze manier van werken ons concreet ook heeft opgeleverd, is dat studenten na afloop van hun opleiding bij ons blijven werken. Omdat ze dus op één of andere manier zich helemaal thuis zijn gaan voelen in het team en de complexe zorgvragers. Die LWP-bijeenkomsten zijn reflectie middagen. We bewerkstelligen hiermee een fijner werk- en leerklimaat op de afdeling, een plek waar je moeilijke dingen leert te bespreken.

De normen

Inmiddels heeft iedereen wel de switch gemaakt naar meer aandacht hebben voor de kwaliteit van leven van onze bewoners. Wat maakt iemands leven nog mooi en zinvol. Dat is even zo belangrijk als alles wat nodig is op medisch gebied, medicatie, wondzorg, gewicht etc. Een balans tussen beide is noodzakelijk.

Leren en ontwikkelen

Cisca en Evelyn hebben in dit project geleerd dat:

- Gebruik maken van praatplaten e.d. in de communicatie met onze bewoners, iets anders proberen dan alleen met woorden, en dat het ook kan werken.
- Medewerkers zijn creatief! Ze worden hiertoe meer uitgenodigd nu.
- In de LWP nodigden we ook regelmatig andere professionals uit, zoals praktijkopleiders en managers. En dat levert vervolgens een fijnere samenwerking met elkaar op, we vinden elkaar nu gemakkelijker.
- Een LWP is een heel mooie vorm van samen leren en ontwikkelen, ik zou dat wel op elke afdeling willen in het dr. Sarphatihuis, maar het is wel echt belangrijk dat de basis op de afdeling op orde is, zoals bijvoorbeeld een vaste groep medewerkers op de afdeling. Je hebt een vaste kern van medewerkers die het ook willen dragen en mee willen denken en die je dus kan missen op de LWP-middagen. Want ja, de zorg op de afdeling gaat ook door, dus wij zorgen voor extra ingeroosterde medewerkers op de LWP-middagen.
- Het feit dat docenten erbij zijn, geeft de studenten houvast. Docenten zijn gewoon heel goed in het koppelen van ervaringen in de LWP aan hun leerdoelen en opdrachten. Dat is voor studenten heel prettig!
- Met de LWP kun je mensen enthousiast maken voor de zorg, het anticipeert eigenlijk ook heel mooi op de toekomst van de zorg. Een LWP werkt verbindend, dat gun je iedereen!

Evelyn en Cisca, dank voor inspirerende interview.

Stelling: 'Elke afdeling moet deel uitmaken van een LeerWerkPlaats waarin professionals, studenten en docenten samenwerken, alleen dan maken we de zorg toekomstbestendig.'